

تدوین آموزش نامه و تاثیر بکارگیری آن بر رضایت دانشجویان فوریت پزشکی و ارزشیابی بالینی آنان در دانشگاه علوم پزشکی همدان در سال ۱۳۹۲

آرزو کریمپوریان^۱، مهناز خطیبیان^{۲*}، کتایون جهانگیری^۳، زهرا رضوی^۴، بهزاد ایمنی^۵

۱. مربی و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
۲. دانشجوی دکتری تخصصی سلامت در بلايا و فوریتها، دانشکده سلامت، ایمنی و محیط زیست، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران
۳. دانشیار و عضو مرکز تحقیقات مراقبت های مادر و کودک، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
۴. دانشیار و عضو هیات علمی پژوهشکده علوم بهداشتی جهاد دانشگاهی، تهران، ایران
۵. دانشیار و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
۶. عضو هیات علمی گروه اتاق عمل، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
۷. دانشجوی دکتری تخصصی پرستاری دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۳/۰۷/۱۲

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۳/۱۱/۱۰

چکیده

مقدمه: استفاده از ارزشیابی کارآمدترین روش بهبود کیفی آموزش است. ابزارهای ارزیابی بالینی مختلفی برای رسیدن به این هدف طراحی شده اند که آموزش نامه از آن جمله است. مطالعه حاضر به منظور تاثیر بکارگیری آموزش نامه بر رضایت دانشجویان فوریت پزشکی و نمرات ارزشیابی آنان در دانشگاه علوم پزشکی همدان در سال ۱۳۹۲ انجام گرفته است.

روش کار: پژوهش از نوع مداخله ای بود. کلیه دانشجویان فوریت پزشکی (۳۳ دانشجو) با سرشماری وارد پژوهش شدند. ابزار جمع آوری اطلاعات آموزشنامه و پرسشنامه رضایتمندی بود. اعتبار محتوا و صوری فرم های آماری آموزش نامه و پرسشنامه های رضایتمندی توسط اعضای هیات علمی دانشگاه تایید گردید. ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۷ برای فرم ها و ۰/۹۱ برای پرسشنامه ها به دست آمد. داده ها توسط نرم افزار SPSS ۱۶ و با استفاده از آزمون تی مستقل و ضریب همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: میانگین نمرات رضایتمندی دانشجویان ۲/۵۵±۰/۶۲، میانگین نمرات خود ارزیابی دانشجویان ۲/۹۶±۱/۰۳ و ارزشیابی توسط مربی اول ۲/۸۱±۱/۰۳، همچنین ارزشیابی توسط مربی دوم ۲/۷۴±۱/۰۱ و نیز توسط هر دو مربی ۲/۷۷±۱/۰۱ به دست آمد. نتایج حاصل نشان دادند که نمرات خود ارزیابی دانشجویان با ارزشیابی مربیان، رضایتمندی دانشجویان با میانگین نمرات خود ارزیابی آنان، نمرات خود ارزیابی دانشجویان و معدل آنها و نمرات ارزشیابی مربیان و معدل دانشجویان ارتباط معناداری وجود دارد در حالیکه بین نمرات رضایتمندی دانشجویان و نمرات ارزشیابی توسط مربیان ارتباط معکوس معنی دار وجود دارد ($P < 0/05$).

نتیجه گیری: با توجه به رضایت دانشجویان از بکارگیری آموزش نامه و نیز تشابه نمرات خود ارزیابی و ارزشیابی مربیان می توان این روش را به دلیل عینی و ساده بودن جهت ارزشیابی چند منبعی دانشجویان در آموزش بالینی آنان پیشنهاد نمود.

واژگان کلیدی: آموزش نامه، دانشجویان فوریت پزشکی، خود ارزیابی، رضایتمندی

مقدمه

جهت سازماندهی و ثبت فعالیت های آموزشی مختلف فراهم می کند [۱]. آموزش نامه وسیله ثبت فراگیر محور است که در این سند علاوه بر فهرستی از موارد مشاهده شده، گزارشی از تجارب رسمی آموزشی نیز وجود دارد [۲]. از مزایای آن می توان به مواردی چون تشویق دانشجو در رسیدن به اهداف آموزشی، کمک به تسهیل برنامه ریزی کلی از تجارب

استفاده از ارزشیابی کارآمدترین روش برای بهبود کیفی آموزش است. ابزارهای ارزیابی بالینی مختلفی برای رسیدن به این هدف طراحی شده اند که آموزش نامه از آن جمله است. آموزش نامه وسیله ساده ای برای فراگیران، چارچوبی

* نویسنده مسئول: مهناز خطیبیان، دانشیار و عضو مرکز تحقیقات مراقبت های مادر و کودک، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
 ایمیل: Mahnaz.khatiban@gmail.com
 تلفن: ۰۸۱-۳۸۲۸۰۲۱۹

آنها حین انجام پژوهش در بیمارستان یا پایگاه کار آموزشی داشتند با سرشماری وارد پژوهش شدند. لازم به ذکر است دانشجوی انتقالی، میهمان و مشروطی بودن و غیبت بیش از حد مجاز جزء معیارهای خروج از در نظر گرفته شد. برنامه های کارآموزی بالینی دانشجویان و گروه بندی آن ها، بر اساس برنامه ریزی دانشکده و توسط مسؤولین امور بالینی انجام گردید. ابزار جمع آوری اطلاعات شامل: آموزش نامه ای با ۲۲ فرم آماری برای انجام روش های عملی مربوط به هر یک از موضوعات درسی و همچنین پرسشنامه رضایتمندی مربیان و دانشجویان از بکارگیری آموزش نامه بود. لازم به ذکر است که پرسشنامه حاوی ۲۳ سوال در مقیاس پنج رتبه ای لیکرت بود. اعتبار محتوا و صوری فرم های آماری آموزش نامه توسط ۱۰ عضو هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی تایید گردید. جهت پایایی آموزش نامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که نتیجه ی ۰/۹۷ را برای فرم ها نشان داد. در ابتدای ترم تحصیلی، آموزش نامه پس از آموزش نحوه استفاده از آن، جهت تکمیل در اختیار دانشجویان و نیز مربیان آنان قرار داده شد. در پایان کارآموزی آموزش نامه گردآوری و داده های حاصل جهت تجزیه تحلیل ذخیره گردید. جهت اعتبار محتوا و صوری پرسشنامه های رضایتمندی دانشجویان و مربیان، پرسشنامه های پژوهشگر ساخته در اختیار اعضای هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی قرار گرفت و بر اساس نظرات آنان اصلاحات انجام شد. جهت پایایی پرسشنامه ها از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که میزان ۰/۹۱ را نشان داد. پرسشنامه های رضایتمندی در پایان کارآموزی به مربیان و دانشجویان شرکت کننده ارایه و پس از تکمیل گردآوری گردید. کلیه داده های گردآوری شده توسط نرم افزار آماری SPSS نسخه ۱۶ و با استفاده از آزمون تی مستقل و ضریب همبستگی پیرسون مورد تحلیل قرار گرفت. سطح معناداری نیز ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته ها

در مجموع ۳۳ دانشجو و ۲ مربی در این پژوهش شرکت نمودند. میانگین سنی دانشجویان $25/6 \pm 6/86$ سال، $75/8\%$ مجرد و میانگین نمرات ترم های گذشته $15/54 \pm 0/83$ بود. نمرات رضایتمندی دانشجو از ارزشیابی توسط آموزش نامه $2/55 \pm 0/62$ بود. بر اساس آموزش نامه، میانگین نمرات خود ارزشیابی دانشجویان $2/96 \pm 1/03$ ، ارزشیابی توسط مربی اول $2/81 \pm 1/03$ ، مربی دوم $2/74 \pm 1/01$ و نیز توسط هر دو مربی

مختلف، وسیله ای جهت خود ارزیابی، وسیله ای جهت مرور تجارب قبلی و مقایسه با تجارب جدید، صرفه جویی در زمان و افزایش توانایی آموزشی و سنجش مربیان و اساتید، آشنایی فراگیر با نیازهای آموزشی خود، کمک به فراگیر در ارتقای فردی و حرفه ای خود، ایجاد ارتباط بین تئوری و بالین، آشنا نمودن اساتید با مشکلات دانشجویان و ارائه باز خورد مناسب به دانشجویان اشاره نمود [۳].

رشته فوریت پزشکی یکی از رشته های گروه پزشکی می باشد. دانش آموختگان این رشته به عنوان عضوی از تیم سلامت، ارائه خدمات و امداد رسانی به بیماران و مصدومین را در مرحله پیش بیمارستانی به عهده دارند. فوریت پزشکی رشته ای کاربردی و متکی به آموزش بالینی می باشد به طوری که نیمی از زمان آموزش به آموزش بالینی اختصاص می یابد. با توجه به میزان زمان در نظر گرفته شده رسمی جهت آموزش عملی می توان چنین برداشت کرد که یکی از دغدغه های مربوط به آموزش این دانشجویان ارزیابی آنها به خصوص در بالین می باشد. اغلب هنگام ارزشیابی، مربیان و دانشجویان با مشکلاتی روبرو هستند که می تواند منجر به نارضایتی در افراد شود.

بنابر جستجوی منابع علمی در این زمینه و بررسی دانشکده های متولی آموزش دانشجویان فوریت پزشکی، ابزار ارزشیابی بالینی برای این گروه یافت نشد و دانشکده های مربوطه ناچار به استفاده از ابزارهای ارزشیابی رشته های دیگر به خصوص پرستاری برای این گروه میباشند که در نوع خود اشکالاتی را ایجاد میکند. لذا تدوین و به کارگیری ابزاری ساده، عینی و مطابق با اصول ارزشیابی یعنی مشارکت ارزشیابی شونده و مناسب برای دانشجویان این رشته ضرورت یافت. در همین راستا پژوهشگران طی مطالعات گسترده تدوین آموزش نامه را برای این امر مناسب یافتند. به همین دلیل پژوهشگران اقدام به تدوین آموزش نامه، به کارگیری آن جهت دانشجویان فوریت پزشکی به هدف تاثیر بکارگیری آموزش نامه بر رضایت دانشجویان فوریت پزشکی و ارزشیابی بالینی آنان در دانشگاه علوم پزشکی همدان در سال ۱۳۹۲ نمودند

روش کار

پژوهش از نوع مداخله ای می باشد. ابتدا تدوین آموزش نامه صورت گرفت. سپس دانشجویان کاردانی فوریت های پزشکی (۳۳ دانشجو) به ۳ گروه تقسیم و مربیانی که با

یادگیری شده، به آنان در کاربرد اصول و مفاهیم تئوری در آموزش بالینی کمک نموده و نهایتاً باعث افزایش رضایت دانشجویان گردیده است [۷]. لطیفی ۱۳۹۰ نیز در پژوهش خود تحت عنوان مقایسه تأثیر ارزشیابی بالینی به دو روش پورت فولیو و متداول بر میزان رضایتمندی دانشجویان پرستاری چنین نتیجه گیری نمود که رضایتمندی دانشجویان گروه پورتفولیو در سه مورد (همسو بودن موضوعات موجود در پورت فولیو با اهداف کارآموزی بالینی، ایجاد علاقه و انگیزه برای مشارکت دانشجویان در یادگیری و ایجاد انگیزه برای استفاده از کتاب ها و سایر منابع علمی) بیش از رضایتمندی دانشجویان گروه متداول است. وی این مسئله را نشان دهنده استقبال دانشجویان از شیوه های نوین و فعال یادگیری و ارزشیابی می داند لذا، پیشنهاد می نماید تا از این روش جهت ارزشیابی عملکرد بالینی در پرستاری استفاده گردد [۸].

بر مبنای یافته های حاصل از پژوهش حاضر در مورد رضایت بالای دانشجویان فوریت های پزشکی از به کارگیری آموزش نامه می توان اذعان نمود که این نوع ارزشیابی عینی، ساده و موثر است و مشارکت دانشجو را در فرایند ارزشیابی می طلبد. به خصوص که دل آرام (۱۳۸۸) نیز اظهار می دارد که توجه به خودارزیابی دانشجویان می تواند در حل مشکلات ارزشیابی بالینی تا حدی راه گشا باشد [۹].

در نمرات کسب شده بر اساس آموزش نامه، میانگین نمرات خود ارزیابی دانشجویان $(2/96 \pm 1/03)$ به عبارتی در حد انتظار، نمرات ارزشیابی توسط مربی اول $(2/81 \pm 1/03)$ به عبارتی در حد انتظار، نمرات ارزشیابی توسط مربی دوم $(2/74 \pm 1/01)$ به عبارتی در حد انتظار و نیز نمرات ارزشیابی توسط هر دو مربی $(2/77 \pm 1/01)$ به عبارتی در حد انتظار قرار داشت.

نمرات ارزشیابی در دانشجویان و مربیان بهم نزدیک است. شاید یکی از دلایل تشابه ارزشیابی ها، وضوح و عینیت ابزار ارزشیابی بالینی دانشجویان باشد. البته همان گونه که نتایج پژوهش نشان می دهد نمونه خود ارزیابی دانشجویان قدری بیش از مربیان است. آتش سخن (۱۳۸۹) در مطالعه ی خود تحت عنوان مقایسه خود ارزیابی، ارزشیابی همتا و ارزشیابی مدرس بالینی در فرآیند ارزیابی مهارت های بالینی دانشجویان مامایی نشان داد که نمرات دانشجویان به روش ارزشیابی استاد، با روش خود ارزشیابی و ارزشیابی همتا اختلاف معنا داری دارد. به گونه ای که میانگین امتیاز خود ارزشیابی در مقایسه با امتیاز مدرس بالاتر بوده است

$2/77 \pm 1/01$ بدست آمد. ضریب همبستگی پیرسون نشان داد، بین نمرات خود ارزیابی دانشجویان با ارزشیابی توسط مربی اول، بین نمرات خود ارزیابی دانشجویان با ارزشیابی توسط مربی دوم، بین نمرات خود ارزیابی دانشجویان با ارزشیابی توسط هر دو مربی، بین نمرات ارزشیابی توسط هر دو مربی، بین رضایتمندی دانشجویان با میانگین نمرات خود ارزیابی آنان، بین نمرات خود ارزیابی دانشجویان و معدل ترم های گذشته آنان، بین نمرات ارزشیابی توسط مربی اول و معدل ترم های گذشته آنان، بین نمرات خود ارزیابی دانشجویان با ارزشیابی توسط هر دو مربی و معدل ترم های گذشته آنان ارتباط مثبت معنی دار وجود دارد $(P < 0/05)$.

ضریب همبستگی پیرسون همچنین نشان داد، بین نمرات رضایتمندی دانشجویان و نمرات ارزشیابی توسط مربی اول، بین نمرات رضایتمندی دانشجویان و نمرات ارزشیابی توسط مربی دوم و بین نمرات رضایتمندی دانشجویان و نمرات ارزشیابی توسط هر دو مربی ارتباط معکوس معنی دار وجود دارد $(P < 0/05)$.

بحث

نبر اساس یافته های پژوهش، نمرات حاصل از پرسشنامه رضایتمندی دانشجو از ارزشیابی توسط آموزش نامه بیشترین رضایت افراد مورد پژوهش در گروه بسیار راضی (یعنی ۹۲-۶۱) بود. در مطالعه حسینی ۱۳۹۱ تحت عنوان رضایتمندی دانشجویان مامایی از ارزشیابی بالینی به روش دفترچه ثبت مهارت های بالینی، میانگین رضایت کلی دانشجویان $62/7$ از صد نمره) بود که همسو با مطالعه ی حاضر می باشد [۵]. در مطالعه اژ تحت عنوان ارزشیابی کارورزی زایمان دانشجویان کاردانی مامایی با مقایسه ی دو روش دفترچه ثبت مهارت های عملکردی و چک لیست چنین به دست آمد که، میزان رضایت از «دفترچه ثبت مهارت های بالینی» $(85/7\%)$ بود که این مسئله نشان دهنده رضایت بیشتر دانشجویان از ثبت مهارت های عملکردی بوده است. که با نتایج مطالعه حاضر همسو می باشد [۶].

همانند نتایج این پژوهش، کریمان در مطالعه ای تحت عنوان تأثیر روش ارزشیابی پورت فولیو بر یادگیری و رضایت دانشجویان مامایی نشان داد که استفاده از روش ارزشیابی پورت فولیو، موجب افزایش مشارکت دانشجویان در فرایند

هم داشتند که این مسئله نشان دهنده ی اعتماد ابزار ارزشیابی می باشد. از سوی دیگر، مربیان هم به دانشجویانی که معدل بالاتری داشتند، نمره ارزشیابی بالاتری داده بودند که این مسئله، باز هم گویای قابل اعتماد بودن این ابزار ارزشیابی می باشد.

یافته های به دست آمده از تحقیق ارتباط معکوس معنی داری را بین رضایتمندی دانشجویان با خود ارزیابی و همچنین ارزشیابی مربیان نشان داد یعنی دانشجویانی که نمره بالاتری کسب کرده بودند رضایت کمتری داشتند که این مسئله به احتمال زیاد می تواند به سطح توقع بالاتر این افراد از خودشان ارتباط داشته باشد.

در جهت تایید نتایج پژوهش حاضر، نتایج مطالعه دل آرام ۱۳۸۸ تحت عنوان مقایسه خود ارزشیابی و ارزشیابی توسط مربی در کار آموزی بارداری و زایمان دانشجویان مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد بیانگر آن است که در اکثر موضوعات مورد ارزشیابی کارآموزی بارداری و زایمان، نمرات خود ارزشیابی دانشجو و ارزشیابی مربیان تقریباً مشابه می باشد [۹].

Moret ۲۰۰۴ در مطالعه ای تحت عنوان بررسی عملکرد رعایت بهداشت دست در پرسنل ارائه دهنده خدمات بهداشتی چنین نتیجه گیری کرد که نمرات خود گزارشی کارکنان با نتایج مشاهده عملکرد ایشان تفاوتی نداشته است [۱۴]. این نتایج همسو با نتایج تحقیق حاضر همسو است.

همانند نتایج این پژوهش، لطیفی ۱۳۹۰ در مطالعه خود تحت عنوان مقایسه تأثیر ارزشیابی بالینی به دو روش پورت فولیو و متداول بر میزان رضایتمندی دانشجویان پرستاری چنین نتیجه گیری نمود که در گروه پورت فولیو دانشجویانی که نمره پایین تر دریافت کرده بودند، رضایتمندی کمتری از روش ارزشیابی داشتند و بالعکس [۸].

همچنین برخلاف پژوهش حاضر، در تحقیق محمدی (۱۳۸۹) تحت عنوان درک خودکارآمدی دانشجویان رشته های توانبخشی از شایستگی بالینی و مقایسه آن با ارزشیابی مربیان بالینی چنین نتیجه گیری کرد که ضریب همبستگی بین ارزیابی مربیان و درک خودکارآمدی بالینی دانشجویان در حد $r=0/04$ و معنا دار نیست [۱۵].

هرچند که با بررسی فرایندهای آموزش نامه می توان به تفکر، احساسات و همچنین وقایع مهمی دسترسی پیدا کرد و مربی این امکان را می یابد که نسبت به احساس دانشجو دید مناسبی پیدا کند. اصولاً دانشجویانی که در مشارکت

در واقع دانشجویان در مقایسه با مدرسان، تمایل بیشتری به تخمین بهتر عملکرد خویش دارند و در واقع نا آگاهی از فواید ارزشیابی، امتیاز دادن به پتانسیل خود نسبت به عملکرد واقعی، اغفال خویش و اطمینان بیش از حد به خود می تواند منجر به تخمین بیشتر عملکرد شود [۱۰].

Davis ۲۰۰۲ در خصوص مقایسه ارزشیابی خود همتا، هیات علمی و پرستاران بخش زنان بر روی ۱۶ دستیار تخصصی زنان مطالعه ای انجام داده است. وی همبستگی مثبتی بین نمره ارزیابی همتایان در هر سه حیطة کفایت بالینی، مهارت های فردی و ارزیابی کلی به دست آورد اما ارتباط ضعیفی میان خودارزیابی و نظر مدرسان گزارش نمود [۱۱].

در مطالعه Raghoebar-Krieger و همکاران ۲۰۰۱ نیز در بررسی قابلیت اعتماد دفترچه ثبت مهارت ها، بین ثبت اطلاعات تشخیصی دانشجو با استاد همخوانی وجود نداشت که خلاف نتایج تحقیق حاضر است [۱۲].

Pierre و همکاران ۲۰۰۵ در مطالعه ای اختلاف معناداری در نمرات خود ارزیابی با نمرات واقعی در دانشجویان پزشکی به دست آوردند. اگر چه همبستگی مثبت بین نمرات خود ارزیابی و نمرات واقعی در ایستگاه های مهارت های کلینیکی معاینه قلب و عروق، برقراری ارتباط و رادیوگرافی حاصل شد اما در ایستگاه های معاینات گوارش و تفسیر گازهای خونی و رادیولوژی، دانشجویان نمرات بیشتر و در سیستم تنفس و معاینه سیر رشد و تکامل نمرات کمتری به خود داده بودند [۱۳]. نتایج این تحقیق با نمره ای که دانشجویان در تحقیق حاضر در هر یک از فرم های ارزشیابی به خود داده بودند همخوانی داشت.

یافته های پژوهش حاکی از آن است که، با افزایش نمراتی که دانشجویان به خود داده بودند شاهد افزایش نمره ارزشیابی شده توسط مربیان هم بودیم، از طرفی بین نمرات ارزشیابی مربیان هم ارتباط قوی مثبتی وجود داشت که این مسئله میتواند به دلیل عینی بودن ابزار ارزشیابی باشد به طوری که استفاده از این ابزار توسط افراد مختلف نتایج یکسانی را نشان می دهد.

همچنین یافته ها نشان داد که هر چه میزان نمرات خود ارزیابی افزایش می یابد به همان نسبت هم به میزان رضایتمندی افزوده می شود. در واقع دانشجویان قوی تر از این روش راضی تر بودند. همچنین این ارتباط بین نمره خود ارزیابی و معدل هم وجود داشت به عبارتی دانشجویانی که نمره خودارزیابی بیشتری به خود داده بودند، معدل بالاتری

گردد برای اطمینان از دستیابی به تمامی اهداف کارآموزی، این روش در دوره های طولانی تر، توسط سایر دانشکده های متولی این رشته، و با تعدیلاتی در مقاطع دیگر مورد استفاده قرار گیرد. به برنامه ریزان و مدرسین دانشگاه پیشنهاد می گردد در هنگام ارزشیابی دانشجویان، برای ارزشیابی عملکرد دانشجو در طول یک دوره کارآموزی، به ویژه اگر فرصتی برای نظارت تنگاتنگ نبوده و امکان قضاوت صحیح فراهم نگردیده است، خودارزشیابی همراه با ارزشیابی استاد استفاده نمایند.

تشکر و قدردانی

در پایان، پژوهشگران بر خود لازم می دانند تا از حمایت های مالی حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی همدان در اجرای این طرح (با شماره ثبت ۱۶/۳۵/۱/۵۵۸ پ)، از کلیه دانشجویان فوریت پزشکی دانشکده پرستاری و مامایی همدان و همچنین مربیان شرکت کننده در این پژوهش که ما را یاری نمودند قدردانی و سپاسگزاری نمایند.

تضاد منافع

این مطالعه برای نویسندگان هیچ گونه تضاد منافی نداشته است.

References

1. Najafipour S, Amini MA. A Survey of teachers' view points of Jahrom Medical School towards teacher's evaluation by student. Iranian Journal Medical Education. 2002;2(6):41-42. (Persian)
2. Jasper MA. Marking criteria for assessing practice-based portfolios at masters level. Nurse Education Today. 2005;25(5):377-389.
3. Blake K. The daily grinds use of Logbook s and portfolios for documenting undergraduate activities. Medical Education. 2001;35(12):1097-1098.
4. Kammering R. Review of two years' experience with an electronic Logbook. The interna-

بعثهای باز تردید دارند، کمتر از آموزش نامه استفاده می کنند [۱۶].

برخلاف نتایج این پژوهش، نتایج پژوهش حسینی ۱۳۹۰ تحت عنوان رضایت مندی دانشجویان مامایی دانشگاه علوم پزشکی مشهد از ارزشیابی بالینی به روش دفترچه ثبت مهارت های بالینی نشان داد که بین نمره کل رضایمندی دانشجویان با سن، معدل کل و سابقه اشتغال به کار رابطه خطی معنادار وجود نداشت [۵].

نتیجه گیری

در مجموع، اکثر دانشجویان از روش بکار گیری آموزش نامه رضایت داشتند. شاید دلایل آن را بتوان در سادگی، عینی بودن، عدم نیاز به تجهیزات، امکانات خاص، استقبال دانشجویان از شیوه های نوین و فعال ارزشیابی، سازگاری بیشتر این روش با تجربیات بالینی مواجه شده در کارآموزی و خوش آیند بودن روشهای ارزشیابی نوین نسبت به روشهای سنتی و متداول عنوان نمود.

بنابراین، می توان نتیجه گرفت که استفاده از این روش با مشارکت فعال دانشجو در فرایند ارزشیابی در آموزش بالینی به دانشجویان کمک می کند تا با دانستن نقاط ضعف و قوت خود و درگیری بیشتر در موضوعات آموزشی زمینه خودآموزی برای خود را فراهم نمایند. بنابراین توصیه می

tional conference on accelerator and large experimental physics control systems (ICALEPCS); 13-17 October; Gyeongju 2003.

5. Hoseini B, Jafarnejad F, Mazlom S, Foroghi Pour M, Karimi Mouneghi H. Midwifery students' satisfaction with Logbook as a clinical Assessment means in Mashhad University of Medical Sciences, 2010. Iranian Journal of Medical Education. 2012;11(8):933-941. (Persian)

6. Ajh N. Evaluation of midwifery students in labor and delivery training: comparing two methods of logbook and checklist. Iranian Journal of Medical Education. 2006;6(2):123-128. (Persian)

7. Kariman NS, Heidari T. Effect of portfolio assessment on students' learning and satisfaction. *Arak University of Medical Sciences Journal*. 2008;6(2):123-128. (Persian)
8. Latifi M, Shaban M, Nikbakht A, Mehran A, Parsa Yekta Z. Comparison of the effect of clinical evaluation by two methods: Portfolio and popular, on satisfaction of nurse students. *Iranian Journal of Nursing Research*. 2011;6(21):15-28. (Persian)
9. Delaram M, Tootoonchi M. Comparing self and teacher-assessment in obstetric clerkship course for midwifery students of Shahrekord University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Medical Education*. 2010;9(3):231-238. (Persian)
10. Atash Sokhan G, Bolbol Haghighi N, Bagheri H, Ebrahimi H. Comparison of self, peer, and clinical teacher evaluation in clinical skills evaluation process of midwifery students. *Iranian Journal of Medical Education*. 2011;10(4):333-339. (Persian)
11. Davis JD. Comparison of faculty, peer, self, and nurse assessment of obstetrics and gynecology residents. *Obstetrics & Gynecology*. 2002;99(4):647-651.
12. Raghoobar-Krieger HM, Sleijfer D, Bender W, Stewart RE, Popping R. The reliability of logbook data of medical students: an estimation of inter observer agreement, sensitivity and specificity. *Medical Education*. 2001;35(7):624-631.
13. Pierre RB, Wierenga A, Barton M, Thame K, Branday JM, Christie CD. Student self-assessment in a pediatric objective structured clinical examination. *West Indian Medical Journal*. 2005;54(2):144-148.
14. Moret L, Tequi B, Lombrail P. Should self-assessment methods be used to measure compliance with hand washing recommendations? A study carried out in a French University Hospital. *American Journal of Infection Control*. 2004;32(7):384-390.
15. Mohammadi F, Hosseini M. Rehabilitation sciences students' perception from clinical self-efficacy compared to evaluation by clinical teachers. *Iranian Journal of Medical Education*. 2010;10(2):155-163. (Persian)
16. Lotfi M, Zamanzadeh V, Abdollahzadeh F, Davoodi A, Roshangar A. The effect of using logbook on nursing students' learning. *Iranian Journal of Medical Education*, 2010;(1)10:64-70. (Persian)

The effect of using logbook on emergency medical services student's satisfaction and clinical evaluation, in Hamadan University of Medical Sciences in 2013

Arezo Karampourian^{1,2}, Mahnaz khatiban^{3*}, Katayun Jahanghiri⁴, Zahra Razavi⁵, Behzad Imani^{6,7}

1. Instructor and Member of Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran
2. Ph.D. Student in Disaster and Emergency Health, Faculty of Health, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran
3. Member of Research Center for Child & Maternity Care, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran
4. Associate Professor and Member of Iranian Institute for Health Sciences Research, Tehran, Iran
5. Associate Professor and Member of Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran
6. Instructor at Operation Room Group, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran
7. Ph.D. Student in Nursing, Tarbiat Modarres University, Tehran, Iran

Received: 4 Oct. 2014

Accepted: 30 Jan. 2015

Abstract

Introduction: Evaluation is the most sufficient approach to improve the quality of education. In order to reach this goal, there have been many tools that one of them is logbook. Present study aims to estimate the effect of using logbook on students' satisfaction and clinical evaluation in Hamadan University of Medical Sciences in 2013.

Methods: In this interventional study, 33 students were involved. The assessment content and face validity of the statistical forms and the questionnaire were approved by the members of the faculty. Cronbach's alpha coefficient was obtained 97.0 for forms and 91.0 for questionnaires. The results were compared. Data was analyzed by SPSS 16 with T-test and Pearson correlation coefficient.

Results: Mean score of students' satisfaction from evaluation by logbook was 2.55 ± 0.62 , mean score of students' self-evaluation was 2.96 ± 1.03 , evaluation score of first instructor was 2.81 ± 1.03 , evaluation score of the second instructor was 2.74 ± 1.01 and also evaluation score of both instructors was 2.77 ± 1.01 . The results showed significant correlation, between students' self-evaluation scores and evaluation scores of both instructors, between student's satisfaction and their mean self-evaluation scores, between students' self-evaluation and evaluation score of both instructors and students' academic marks. However there was a significant inverse correlation, between student's satisfaction and evaluation score of both instructors ($P < 0.05$).

Conclusion: According to the students' satisfaction of using logbook and the same scores of self-assessment between students and teachers, one can suggest this approach in clinical education owing to its effectiveness, objectiveness and acceptability.

Keywords: Logbook, EMS student, Self-evaluation, Satisfaction

* Corresponding Author: Mahnaz khatiban, Member of Research Center for Child & Maternity Care, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran

Email: Mahnaz.khatiban@gmail.com

Tel: +988138380319

Please cite this article as: Karampourian A, Khatibian M, Jahangiri K, Razavi Z, Imani B. [The effect of using Logbook on Emergency Medical Students' satisfaction and clinical evaluation, in Hamadan University of Medical Sciences in 2013]. *Pajouhan Scientific Journal*. 2015;13(2):50-56